No. 405. **DE TIJD.** 1848.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 4,50; voor de buitensteden *f* 5,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 17 AUGUSTUS.

AGENTEN.
Te 's Hage, Gebr. J. & H. v. LANGENHUYSEN.
Te s' Bosch, Gebr. VERHOEVEN.
Te Rotterdam, J. A. VAN BELLE.

STATISTIEK.

52e LIJST.

Gewestelijke Zaken.

TWEEDE GEDEELTE.

KANTONGEREGTEN.

GELDERLAND.

1e *Arrondissement Arnhem.*

Kantonregters Mr. G. H. W. L. baron van Dorth tot Medler. K
P. C. van Woelderen. P
Mr. D. A. Bisdom. P
D. T. Schott Bruyn. P
Mr. F. A. S. A. baron van Ittersum. P
Mr. J. F. B. van Hasselt. P
Mr. E. L. J. Vitringa. P
Plaatsvervangers Mr. J. Nijhoff. P
Mr. H. J. Kronenberg. P
J. B. Pelgrim. K
G. Pliester. P
J. H. Berghuis van Voortman. P
J. Kuyk. P
A. D. S. Colenbrander. P
F. van der Straten van Thielen. P
Mr. G. A. Hoefhamer. P
Mr. J. Kndop. P
J. H. Ameshoff. P
C. J. Loncq, Jr. P
Mr. C. L. Vitringa. P
G. A. de Meester. P
Griffiers W. Appel. P
Mr. J. H. F. Spijker. P
Mr. A. A. Putman Cramer. P
J. N. Bongart Lutteken. P
R. J. Benten. P
H. Bake Everts. P
W. L. van der Upwich. K

2e *Arrondissement Nijmegen.*

Kantonregters Mr. W. de Man. P
Mr. C. F. A. van Drachstett. P
Jhr. Mr. J. M. van Pabst tot Bingerden. P
Mr. A. Schouten. K
Plaatsvervangers Mr. W. T. Kopp. P
Mr. J. Weijer Losecaat Vermeer. P
W. D. Roggen. P
T. J. H. L. Voss. K
Mr. N. G. Francken. P
Mr. S. Roes. K
W. D. Kuppen. K
P. Bouwens van Horssen. P
Griffiers Mr. R. O. B. Verheijen. K
B. C. Weenink. P
Mr. H. J. O. K. T. S. baron Haefort tot ter Horst. K
L. ter Haag. K

3e *Arrondissement Zutphen.*

Kantonregters Mr. R. W. Tadama. P
Mr. E. F. S. Spijker. P
Mr. H. J. Swaving. P
Mr. J. G. van der Schaaff. P
Mr. J. T. van Coeverden. P
Mr. H. W. van Westerbeek van der Horst. P
Mr. L. H. W. Vermeer. P
Plaatsvervangers Mr. J. L. Steenlack. P
Mr. H. J. Ardesch van Hamel. P
Mr. A. baron van der Borch. P
B. Luymes. P
D. van Eps Reeriok. P
J. H. Huyskes. P
Mr. J. B. Roelvink. P
G. T. Gussinklo. P
L. A. Ghijm. P
P. A. van Meurs. P
Mr. W. Bloemers. P
Mr. H. A. Haarsma. P
S. Thibout van Zuydam. P
J. Kolfschoten. K
Griffiers Mr. C. U. van der Meulen. P
Mr. J. F. H. van der Feltz. P
Mr. P. A. Bloemers. P
Mr. B. A. Roelvink. P
H. J. Eerligh. P
D. T. de Ridder. P
Mr. R. J. de Nérée tot Babberich. K

4e *Arrondissement Tiel.*

Kantonregters Mr. A. W. Engelen. P
Mr. W. van de Poll. P
Mr. B. Post. P
Mr. F. H. A. Kreet de Viricu. P
Plaatsvervangers Mr. H. A. Dijckmeester. P
Mr. W. F. C. van Lidth de Jeude. P
Mr. B. Formijne. P
J. J. G. van Everdingen. P
J. C. van Kesteren. P
H. G. van Everdingen. P
P. H. 't Hooft. P
Mr. T. T. H. van Benthem van den Bergh. P
Griffiers B. Taats. P
O. J. Vorsselman de Heer. P
J. W. Schröder. K
J. E. L. de Viricu. P

13 Katholijken, 75 Protestanten.

AMSTERDAM, 16 Augustus.

Eindelijk zullen heden de debatten over het zoo dikwerf gewijzigd en onderzocht en door verbeteringen verslimmerd ontwerp van grondwets-herziening aanvangen. De Kamer had ll. Maandag goedgevonden de laatste veranderingen in de sectiën te onderzoeken, en zij heeft die overweging in hare afdeelingen niet te lang durven rekken. Gisteren reeds was haar rapport bekend, en kondigde zij de openbare beraadslaging op heden aan. Wij laten hieronder haar supplementair rapport volgen; het heeft niet veel om het lijf. Daaruit is niet te raden, wat er geworden zal van de openbare behandeling der ontwerpen. Het is trouwens nooit met eenige zekerheid uit de rapporten der Kamer op te maken geweest. Wij willen daardoor niet zeggen, dat de heeren verslaggevers hunne taak niet trouw en juist volbrengen; daaraan kan niet worden getwijfeld; maar de oorzaak van het verschil, dat dikwijls tusschen een rapport en eene openbare stemming wordt opgemerkt is te zoeken in de veranderlijkheid der leden, die in de sectiën hunne opiniën *en deshabillé* uiten, en daarom tot geheel andere resultaten komen, als de openbaarheid hen noodzaakt *gekleed* te verschijnen.

Indien ooit de afdeelingen zich het genoegen hebben gegeven om een ministerie op de pijnbank te zetten, dan is het nu gebeurd. De kritiek heeft zich vertoond in al hare hatelijkheid, en met eene zekere soort van pret, als ware men er over uit geweest zich er aan te vergasten. Het is een comediespel geweest, waarbij onze hoogste belangen werden in gevaar gebragt uit inzigten van gekwetste eigenliefde. Dat de groote beginselen in dien strijd van beleedigde ijverzucht en spitsvinnigheid van de eene zijde, en toegevendheid van de andere, veel geleden hebben, is maar al te zeer te betreuren. En toch daarmede schijnt de partij van het behoud niet te vrede; zij heeft eene houding als waren hare eischen niet voldaan. Ook dit gelooven wij is comedie; want zij moet wel in de vuist lagchen, als zij nagaat, welken weg zij de mannen van Maart met hun plan van grondwetsherziening heeft doen afleggen. Als men opklimt tot het punt van uitgang, en afdaalt tot het punt, waarop zij de vraag thans heeft gebragt, dan heeft de behoudende partij alle reden van zich geluk te wenschen.

Dat zij het begrijpt, daaraan behoeft niemand te twijfelen; maar dat zij het zal beproeven meer nog te erlangen, ook daaromtrent kan men zeker zijn.

Zal zij de ontwerpen uit dien hoofde afstemmen? Wij gelooven niet, dat zij het zal wagen. Mogt zij dat ondernemen, wij zouden een stap nader bij de vrijheid geraken.

De regering heeft gevolg gegeven aan het denkbeeld, dat wij in het midden hebben geworpen, om de liberale partij in de Eerste Kamer te versterken door eenige nieuwe benoemingen. Moge zij zich niet bedrogen hebben in haar keus. De hoofdstad heeft met genoegen den waardigen president van de handelmaatschappij onder de nieuw benoemde leden der Eerste Kamer opgemerkt.

Zijne Majesteit heeft ter zake van het gewigt der op handen zijnde beraadslagingen over de wets-ontwerpen tot herziening der Grondwet besloten, de openstaande plaatsen in de Eerste Kamer der Staten-Generaal te vervullen.

Reeds zijn bij besluit van Dingsdag 15 Augustus, tot leden van die Kamer benoemd, de heeren:

Mr. A. F. J. A. graaf van der Duijn van Maasdam, Minister van Staat;

H. J. C. J. baron van Heeckeren van Enghuizen, Beverwaerd en Odijk, lid van de ridderschap en Staten van Gelderland, en

F. van der Oudermeulen, staatsraad, president van de Nederlandsche Handel-maatschappij. (*Staats-Cour.*)

De heeren van der Duijn van Maasdam, van Heeckeren en van der Oudermeulen hebben, ieder afzonderlijk, bij het aannemen hunner benoeming de voorwaarde gesteld, dat zij geene bezoldiging als leden der Eerste Kamer zouden wenschen te ontvangen. (*H. Bl.*)

Men meldt ons uit 's Hage, dat heden nog nadere wijzigingen door de regering in de ontwerpen van grondwetsherziening worden voorgedragen, die tot de aanneming van vele hoofdstukken moeten leiden; namelijk omtrent het regt van vereeniging, de verkiesbaarheid voor de Eerste Kamer, de omschrijving van den werkkring der rekenkamer is toegegeven aan het verlangen der Kamer, als ook omtrent het voorloopig kiesreglement.

Over den Raad van State, godsdienst, wetgeving der koloniën en defensie wordt bij die nadere wijzigingen niet gehandeld.

Bij koninklijk besluit van 12 Augustus is bepaald, dat den eersten October aanstaande zal worden afgelost, 100 tegen 100, een kapitaal van *f* 300,000 schuldbekentenissen, rentende 3½ pc., daargesteld krachtens de wet van 27 Mei 1830; — dat de af te lossen schuldbekentenissen zullen worden aangewezen bij uitloting over het, na de op 14 Julij 1847 gehoudene uitloting, overgeblevene aantal der reeksen van 10 nummers, waarin, ten gevolge van het koninklijk besluit van 21 December 1845, de toen nog aanwezige schuldbekentenissen zijn verdeeld; — dat die loting zal plaats hebben in het openbaar te 's Gravenhage den 30 Augustus aanstaande.

Z. M. heeft den heer Paquet, hoogleeraar bij het athenaeum te Luxemburg, benoemd tot secretaris voor de zaken van het groothertogdom, te 's Gravenhage.

Z. M. heeft eene Commissie benoemd tot onderzoek naar de beste middelen voor de beraamde verbetering der waterleidingen en de daarstelling eener kanalisatie in de provincie Overijssel.

Nog heeft Z. M. herbenoemd in het kanton Assen, tot kanton-regter, Mr. L. graaf van Heiden-Reinestein, en tot plaatsvervangend kanton-regter, Mr. H. Vos, in het kanton Meppel, tot plaatsvervangende kantons-regters: J. de Jonge en Mr. W. L. Tonckens.

Alsmede tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen: te Holwerd, den heer J. de Rapper; te Berlicum, den heer L. H. de Thomeze, en te Ammerzoden, den heer J. A. van Hooft.

Men leest in den Franschen *Moniteur* het volgende, waarop wij nader denken terug te komen.

»De behoeftige en arbeidende klassen verkeeren over het algemeen in betreurenswaardige omstandigheden voor de gezondheid. Het bestuur konde, zonder in zijne ver-

pligtingen te kort te schieten dezen belangrijken tak van eene publieke dienst niet langer laten verwaarloozen. Op voorstel van den minister voor handel en landbouw heeft de president van den raad, hoofd van het uitvoerend bewind, bij een bijzonder besluit, een committé van openbare gezondheid ingesteld.

Dit committé zal hoofdzakelijk belast zijn met, onafhankelijk van de kwestie der *quarantaine*, de geschiktste middelen op te sporen tot verbetering van den toestand der behoeftige klassen, wat de staat van gezondheid betreft, hetzij door het voorstellen van maatregelen die gevorderd worden om de steden, de werkplaatsen en het platte land gezonder te maken, hetzij door de mogelijkheid op te sporen om het veelvuldig gebruik der badinrigtingen voor alle fortuinen toegankelijk te maken.

De taak welke aan dit committé is opgedragen is allerbelangrijkst, en men twijfelt geenszins of de geachte mannen die daarmede belast zijn, zullen zich met den meesten ijver aan het zoo bij uitstek menschlievend denkbeeld van het gouvernement aansluiten.

Onder de belangrijke wijzigingen, die door het Belgisch episcopaat in het algemeen reglement der Katholijke universiteit van Leuven zijn gebragt, merkt men de volgende op:

De eene strekt tot vermeerdering van het godsdienstig onderwijs in het gestigt door eenen specialen cursus van godsdienstige philosophie, verpligtend voor de studenten die in het eerste jaar philosophie hooren. Bovendien zullen op verschillende tijdperken des jaars *conférences* gehouden worden (Art. 14).

Eene andere verbetering heeft ten doel de mogelijkheid weg te nemen van alle overhaasting of eigendunkelijkheid in het toepassen van academische straffen. Zware straffen zijn onderworpen aan eenen vermogenden waarborg. Op deze wijze komt men te gemoet aan elke ligtgeloovigheid, die ofschoon billijk in beginsel, inderdaad overdreven is; vermits er nooit een misbruik bewezen was.

Dit weinige is genoeg om te doen zien dat de herziening van het reglement, overeenkomt met den wensch, die de universiteit bezielt, van altijd openhartig voort te gaan op den weg van die verbeteringen, welke voor het welbegrepen belang der studerende jeugd gevorderd worden.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

's GRAVENHAGE, 14 Augustus.

Ten 11 ure werd de vergadering geopend. De tribunes waren meer dan gewoonlijk bezet. Al de Ministers waren tegenwoordig. De voorzitter gaf kennis dat het algemeen verslag nopens het ontwerp houdende belasting op de bezittingen gereed was; dat het gedrukt zal worden en den dag der discussiën nader zal worden vastgesteld.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over de *Grondwetsherziening*. De voorzitter merkt echter op, dat, daar er van regeringswege eergisteren nog nadere wijzigingen waren aangeboden, het een onderwerp van beslissing der Kamer zal moeten uitmaken, of, naar aanleiding van art. 108 der Grondwet die nadere wijzigingen op nieuw in de afdeelingen zullen moeten worden onderzocht.

De heeren Gevers en Verwey-Mejan ontwikkelen de noodzakelijkheid en nuttigheid van dat nieuwe onderzoek in de sectien, terwijl de heeren van Beeck Vollenhoven en Mutsaers de onnoodigheid van dat nieuwe verwijl uiteenzetten en aandringen op de spoedige afdoening van het gewigtig werk der Herziening zonder verder uitstel.

In omvraag gebragt wordt met 38 tegen 17 stemmen tot het verzenden naar de afdeelingen besloten. Dit is dan ook onmiddelijk geschiedt; het nader algemeen verslag zal nu zoo spoedig mogelijk worden opgemaakt en alsdan zal de dag der beraadslagingen definitief bepaald worden. Daarna is de vergadering gescheiden en hebben de leden zich naar de afdeelingen begeven, om zich met het onderzoek der nieuwe wijzigingen bezig te houden.

Voor het uitstel hebben gestemd de heeren Timmers Verhoeven, van Leeuwen, Verwey-Mejan, Borski, Jongsma, Star Busmann, Kniphorst, van Haersolte, Faber van Riemsdijk, Geradts, Bijleveld, Gouverneur, Hoffman; Duymaer van Twist, van Naamen, Lijcklama à Nijeholt, de Monchy, de Man, Cost Jordens, Egter, van Panhuys, Uytwerf Sterling, de Weichs de Wenne, Nap, van Rijckevorsel, Enschedé, Menso, van Rosenthal, Opperdoes Alewijn, Corneli, Telting, Hooft, Scheers van Harencarspel, Nederburgh, van Goltstein, Kien, Gevers en Boreel van Hogelanden.

Tegen de heeren: de Kempenaer, van Heemstra, Romme, Luijben, van Dam van Isselt, Mackaij, Anemaet, Mutsaers, Schooneveld, van Beeck Vollenhoven, Smit, Bots, van Heloma, van Sasse van Ysselt, de Jong, Wichers en Storm van 's Gravesande.

Er zal een nader algemeen verslag worden uitgebragt, als wanneer de dag der beraadslagingen zal worden bepaald.

De leden begeven zich onmiddelijk naar de afdeelingen.

De heer *Mutsaers* in de zitting van heden morgen het voorstel bestrijdende, om de discussiën over de Grondwetsherziening uit te stellen, heeft tot dat einde ongeveer het volgende aangevoerd:

Ik deel ten volle het gevoelen van den vorigen spreker, (de heer van Beeck Vollenhoven) die tegen het uitstel gesproken heeft. Het is mijns erachtens meer dan tijd, dat er een einde kome aan het groote werk der Grondwetsherziening. Een nieuw uitstel kan niet anders dan nadeelig werken. Daardoor toch wordt voedsel gegeven aan den schijn, alsof wij vreesden dat werk aan te vangen. Het tegenwoordige oogenblik, E. M. H. is gewigtig, de op nieuw aan eboden wijzigingen zijn noodwendig of het gevolg van de aanmerkingen der Kamer, of het werk der Regering is op de niet gewijzigde punten gebleven in des zelfs geheel. Het nieuw voorgestelde mag derhalve als ten volle bekend geacht worden. Wanneer nu deze nadere wijzigingen op nieuw in de afdeelingen zullen moeten onderzocht worden, en er, als gevolg daarvan, een toevoegsel tot het algemeen verslag zal moeten worden opgemaakt, waar zal dan het einde zijn? En, bovendien, als nu ten gevolge van dat nieuw onderzoek en de daaruit voortvloeijende bemerkingen er nog andere wijzigingen van de Regering mogten worden verkregen, zullen die dan niet wederom denzelfden weg moeten opgaan. Waar is dan het einde te voorzien nopens deze belangrijke aangelegenheid? En inderdaad, E. M. H.! dat einde is noodig, dringend noodig! Ik zal stemmen voor de voortzetting der beraadslagingen.

's GRAVENHAGE, 15 Aug. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen eene koninklijke boodschap, strekkende ten geleide van een wets-ontwerp, tot voorziening in de uitgaven voor de droogmaking van het Haarlemmer Meer met daarbij behoorende memorie van toelichting en bijlagen.

De Commissie van rapporteurs heeft haar nader algemeen verslag uitgebragt betreffende de wets-ontwerpen tot herziening der Grondwet; hetzelve is van den volgenden inhoud:

Na het vaststellen van het Algemeen Verslag omtrent de twaalf ontwerpen van wet betrekkelijk het tot stand brengen der grondwets-herziening, heeft de Kamer van regeringswege eene nota van nog nader in die voorstellen gebragte wijzigingen, alsmede een nieuw opstel van het XIIde der ontwerpen ontvangen. Ten gevolge van een besluit der Kamer, heeft daaromtrent eene nadere overweging in de Afdeelingen plaats gehad, waarbij hoofdzakelijk het volgende in het midden is gebragt:

I. *Het stelsel van vertegenwoordiging.* Bijna algemeen heeft men zich door de verandering, die de Regering, met opzigt tot de verkiesbaren voor het lidmaatschap der Eerste Kamer, in art. 4 van wets-ontwerp n°. III heeft gebragt, niet bevredigd getoond. Men blijft van gevoelen, dat aan die verkiesbaarheid meerdere uitbreiding behoort te worden gegeven. Indien ook al, hetgeen velen niet gelooven, het denkbeeld onuitvoerbaar mogt zijn, om de leden der Eerste Kamer niet uitsluitend uit de meest gegoeden, maar tevens ook uit bepaalde categorien van voor die betrekking bijzonder geschikte personen te doen kiezen, dan meent de overgroote meerderheid toch te moeten blijven aandringen op de verlaging van het cijfer van vier duizend zielen, naar hetwelk thans het getal der hoogst aangeslagenen in de directe belastingen berekend zou worden. Door velen werd het cijfer van 2500 genoemd.

II. *De Raad van State.* Met nadruk is men in alle de Afdeelingen teruggekomen op den wensch tot geheele afschaffing van dit staats-collegie. De meerderheid bleef voor de afschaffing gestemd en volhardde bij hetgeen in het Algemeen Verslag te dezer zake is ontwikkeld, zoodat dan ook een deel dier meerderheid zich des noods met de daar aangeduide facultative bepaling zou kunnen vereenigen.

III. *De godsdienst.* Nagenoeg algemeen heeft men de bijvoeging, waarmede de Regering thans art. 2 van het ontwerp van wet N°. VI heeft aangevuld, niet zeer duidelijk, en daarom minder doeltreffend gekeurd. Men moest zich het omtrent dit artikel voorgevallene voor den geest brengen, om de ware bedoeling der Regering te verstaan, die wel in den geest der Kamer zal hebben willen treden, dat men zich te eeniger tijd op de hier toegestane volkomene vrijheid beriep, om werkelijk strafbare handelingen als onbereikbaar voor de strafwet te doen voorkomen. Men bleef dan ook vragen, waarom de Regering hier niet de eenvoudige bewoordingen: *behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet*, gebruikt heeft, die bij het artikel betrekkelijk de vrijheid der drukpers (art. 13 van het wets-ontwerp I) zijn gevoegd.

IV. *Het regt van vereeniging.* De in art 15 van wetsontwerp I gebragte wijziging heeft weinig bijval gevonden. Sommige leden meenden zelfs, dat daardoor nog verder dan te voren was afgeweken van hetgeen omtrent dit punt van de zijde der Kamer wordt verlangd, en dat reeds vroeger is gebleken geenszins met de zienswijze der Regering te strijden. De meerderheid, heeft dien ten gevolge ten sterkste aangedrongen op eene andere redactie van het artikel, en zich daarbij zoo lanig uitgelaten, dat de Commissie van rapporteurs meent het daarvoor te mogen houden, dat de redactie op bladz. 5 van het eerste Algemeen Verslag aangeduid, de gevoelens het best zou vereenigen. Zeker is het, dat de redactie van dit artikel op het lot van het geheele wets-ontwerp een beslissenden invloed zal uitoefenen.

V. *De wetgeving voor de kolonien.* Indien het in de bedoeling der Regering gelegen heeft, om door de wijziging van het nieuwe art. *a*, voorkomende onder art. 39 van wetsontwerp no. 11, uit te drukken, dat steeds vooraf door eene afzonderlijke wet zal moeten worden uitgemaakt, of er behoefte bestaat, om een tot de kolonien betrekking hebbend onderwerp door de wet te regelen, zou de groote meerderheid zeker die bedoeling toejuichen. Zij meent evenwel, dat zulks duidelijker in het art. behoort te worden uitgedrukt.

VI. *De Defensie* Eene overgroote meerderheid blijft van gevoelen, dat in het welbegrepen belang des lands eene aanmerkelijke vereenvoudiging van hoofdstuk VIII der Grondwet wenschelijk en noodzakelijk is. Zij wil van het VIIIste der tegenwoordige wets-ontwerpen art. 2 aangevuld hebben door de bijvoeging, dat de wet de wijze regelt, waarop de pligt tot het dragen van wapenen wordt vervuld, maar dan daarentegen de art. 4 tot 9 van dat wets-ontwerp en de vermelding der militie in art 12 geheel zien wegvallen. Volgens dit denkbeeld, op welks verwezenlijking men om vroeger aangeduide redenen sterk aandringt, zou art. 202 der bestaande Grondwet, evenzeer als art. 3 van het ontwerp, in stand worden gehouden. Vele leden wilden in art 2 ook nog de verpligting tot handhaving der inwendige rust van den Staat opgenomen zien, ten gevolge waarvan art. 11, betrekkelijk de schutterijen, weggenomen zou kunnen worden.

HET VOORLOOPIG KIESREGLEMENT.

Art. 14 De bezwaren der groote meerderheid omtrent het te gering aantal verkiesbaren voor de Eerste Kamer zijn ook hier ten volle geldig.

Art. 15. Dit artikel zal moeten wegvallen. Men zou daaruit, ook in verband met het voorgaande art. 13, moeten opmaken, dat van al de uitsluitingen van het lidmaatschap der Staten-Generaal, die in art. 17 van wets-ontwerp worden opgeteld, er voor de verkiezingen volgens het loopig kiesreglement slechts ééne enkele geldig bleef.

Art. 23. De hier voorkomende bepaling, welke de groote meerderheid anders zeer toejuicht, laat met de verkiezingen van leden der Tweede Kamer, de Eerste moeijelijker met die van candidaten voor de Eerste overeenbrengen. Elk kiezer heeft toch slechts één indigde voor de Tweede Kamer te benoemen, en in de volgens art. 24, de lijst wordt opgemaakt der personen het grootste aantal stemmen voor het lidmaatschap Kamer verworven hebben, zal die lijst slechts twee bevatten, en dus reeds dadelijk bij de tweede volstrekte meerderheid zich moeten verklaren. Wat Kamer betreft, zal daarentegen in het geval van lijst van *vier* candidaten moeten worden vervaardigd als de volstrekte meerderheid voor het daaruit tweetal vereischt wordt, de zaak geenszins altijd tweede stemming afloopen; hetgeen intusschen zoo moet worden geacht. Het bezwaar zou uit den weg zijn door het op den voet volgen der Belgische kieswet in art. 35 wel de volstrekte meerderheid vordert, bij de eerste stemming tot lid der Kamer verkozen worden, maar als zij in art. 36 van de herstemming naar aanleiding der lijst van degenen, die de eerste meest in aanmerking zijn gekomen, enkel zegt: *Il y tion a lieu à la pluralité des votes.*

Art. 24. Zoo als deze zaak thans wordt voorgesteld blijkt niet, wat, in geval bij de eerste stemming de volstrekte meerderheid heeft verklaard, de loop der zal. Of de onder-kiesdistricten zullen geheel moeten len, of de mogelijkheid zal geopend moeten worden, tweede bijeenkomst der kiezers tot het doen der nadere ming te houden. Men verlangt de daaromtrent bestaande onzekerheid bij de wet te zien uitgemaakt.

Aldus vastgesteld den 14den Augustus 1848.

DUIJMAER VAN TWIST.
CORVER HOOFT.
VAN PANHUIJS.
VAN GOLSTEIN.
VERWEIJ MEJAN.

De tijd der beraadslagingen over bovenstaand is bepaald op morgen, Woensdag den 16den des voormiddags ten 11 ure.

Daarna heeft de Commissie, in wier handen is geworden de rekening van het fonds der Maatschappij van Weldadigheid over 1848, bij monde van den van Panhuijs, haar verslag deswege uitgebragt.

Eindelijk heeft de Commissie voor de verzoekschriften een aantal rapporten uitgebragt, met welker conclusien de Vergadering zich achtereenvolgend vereenigd.

Zie hier den inhoud van het eindverslag nopens de belasting-wet op de bezittingen enz.

Het ontwerp van wet tot het heffen eener belasting op bezittingen en op de inkomsten van ambten, wachtgelden, pensioenen, is, nadat de Regering met de daaromtrent het eerste onderzoek in de Afdeelingen der Kamer gemaakte bedenkingen van algemeenen en bijzonderen aard was gemaakt, en van harentwege eene Memorie van Beantwoording, vergezeld gaande van eene nota van wijziging in het wets-ontwerp, was ontvangen, aan een nader onderzoek onderworpen.

Van de 45 leden, die aan dit nader onderzoek hebben genomen, hebben 41 verklaard, dat zij in de Memorie van Beantwoording of in de voorgestelde wijzigingen geene noegzame oplossing van hunne vroeger geopperde bezwaren hebben gevonden; hebbende sommigen er zelfs bijgevoegd, door de genoemde memorie in hun ongunstig gevoelen omtrent de wet nog versterkt te zijn; weshalve de zich duide overgroote meerderheid vermeend heeft, zich blootelijk aan de in het Voorloopig Verslag breedvoerig eengezette beschouwingen over het onaannemelijke der wet te kunnen gedragen; terwijl de overige weinige leden dezer gelegenheid niet stellig hebben verklaard.

's GRAVENHAGE, 16 Augustus.

De Regering heeft heden vóór den aanvang der discussie over de Grondwetsherziening eene tweede nota van wijzigingen aangeboden, blijkbaar ter tegemoetkoming, zoo veel mogelijk, aan de nog gemaakte bedenkingen uit het nader algemeen verslag der afdeelingen op gisteren uitgebragt. De voornaamste dier nadere wijzigingen zijn de volgende:

ONTWERP VAN WET N°. I.

Art. 15. (*regt van vereeniging.*)

Het laatste lid aldus te lezen:

„De wet regelt en beperkt de uitoefening van dat regt in het belang der openbare orde."

ONTWERP VAN WET No. III.

Art. 4. (*verkiesbaarheid voor de Eerste Kamer.*)

In art. 4, in plaats van: *vier duizend*, te lezen: *drie duizend*".

ONTWERP VAN WET No. VII.

Art. 5. (*omschrijving van den werkkring der Rekenkamer.*)

De redactie van dit artikel wordt veranderd als volgt:

„Er is eene Algemeene Rekenkamer, welker zamenstelling en taak door de wet worden geregeld.

„Bij het openvallen eener plaats in deze Kamer wordt door de Tweede kamer der Staten-Generaal eene opgave van drie personen aan den Koning, die daaruit kiest.

„De leden der Rekenkamer worden voor hun leven aangesteld. Hunne bezoldiging wordt door de wet geregeld.

„Het 2 lid van art. 21, n°. V, is op hen van toepassing."

VOORLOOPIG KIESREGLEMENT.

Art. 14. *vier duizend*, lees: „*drie duizend.*"

Art. 24. Dit artikel aldus te veranderen:

„Bijaldien voor het lidmaatschap der Tweede, of het lidmaatschap der Eerste Kamer, niemand bij de eerste stemming de volstrekte meerderheid heeft erlangd, wordt dadelijk voor iedere keuze een dubbeltal opgemaakt, bestaande

uit de beide personen, die het grootste aantal stemmen hebben verworven."

"Zijn bij de eerste stemming de beide plaasen voor het candidaatschap der Eerste Kamer onvervuld gebleven, zoo worden van de vier personen, die het grootste aantal stemmen hebben verworven, de eerste en derde op het eene, de tweede en vierde op het andere dubbeltal gebragt.

"Tot de op de dubbeltallen gebragte personen bepaalt zich de keuze der aanwezige kiesgeregtigden.

"Bij gelijkheid van stemmen is de oudste in jaren benoemd."

LEYDEN, 15 Augustus. Heden morgen werd ter gelegenheid van den feestdag van Maria Hemelvaart, de plegtige Hoofddienst door Monseigneur den Bisschop van Luik, den hoogeerwaardigsten heere van Bommel, in de H. Mariakerk op de Haarlemmerstraat, bijgestaan door een talrijke Priesterschare met veel luister gecelebreerd. Door een goed bezet orkest zoo instrumentaal, als vocaal werd eene muzikale Mis met veel gevoel en juistheid uitgevoerd. *(L. C.)*

's HERTOGENBOSCH, 14 Augustus. Sedert eenige dagen is het weder hier zeer ongestadig, hetgeen niet veel goed aan de veldvruchten doet. De levensmiddelen blijven echter bij zeer lage prijzen, en alhoewel de aardappelenziekte zich hier en daar heeft vertoond, gaat dezelve nog niet erg voort, zoodat wij vertrouwen dat, door de massa aardappelen, die er gepoot zijn, dezelve aan geringen prijs zullen blijven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Augustus. In de zitting der nationale vergadering van heden werd na eenige punten van plaatselijk belang een ontwerp ter tafel gebragt, doch verworpen, betreffende bestellingen, die men aan de nijverheid van bijzondere personen doen wilde.

— Heden morgen vroeg werd ten huize van den generaal Cavaignac een langdurige ministerraad gehouden.

— Men verkeert nog steeds in het onzekere of de bewijstukken, behoorende bij het rapport der commissie van onderzoek, in hun geheel aan de vergadering zullen worden voorgelezen. De heeren Louis Blanc en Ledru Rollin, hoe zwaar ook beschuldigd door de heeren Arago en Marie, blijven daarop ten sterkste aandringen.

— Het Alpenleger trekt hoe langer hoe meer aan de grenzen te zamen.

— Men leest in de *Patrie:* »Engeland heeft wel aangenomen om met Frankrijk den weg der bemiddeling in te slaan, maar het heeft met het fransch gouvernement geene schriftelijke gemeenschap over de Italiaansche zaken en met name over de interventie gehouden. Het heeft zijn ouden minister te Madrid, Bulwer gezonden om zijn besluit aan den minister van buitenl. zaken te Parijs kenbaar te maken. Deze diplomaat is maandag 7 te Parijs aangekomen en Dingsdag avond 7 ure weder vertrokken. Hij heeft verklaard dat Engeland zich nu en in het vervolg tegen alle gewapende tusschenkomst zou verzetten."

Indien Engeland werkelijk besloten heeft zich in allen gevalle tegen eene gewapende tusschenkomst te verzetten, dan vragen wij wat zijne bemiddeling bij Oostenrijk zal kunnen uitwerken. Als Oostenrijk niets te vreezen heeft, zal het de voorwaarden stellen naar willekeur, en Frankrijk zal die moeten aannemen, tenzij het besluite te gelijk aan Engeland en Duitschland den oorlog aan te doen.

— De abbé Orlandi, een bijzonder vriend van Z. H. en een zijner gewone raadslieden, is te Parijs aangekomen, door Pius IX, zoo men zegt, met eene bijzondere zending bij het gouvernement der Republiek belast.

— Men zegt, dat de Napelsche gezant aan den heer Bastide, minister van buitenlandsche zaken, heeft verzocht te bewerken, dat Frankrijk niet tusschenbeide trede in de zaak van Sicilië. De heer Bastide zou hem de verzekering gegeven hebben, dat aan zijn verzoek gevolg zou worden gegeven.

— De *National* zegt, dat de wapenschorsing tusschen Pruissen en Denemarken, tot dusverre zonder gevolg gebleven door den tegenstand van generaal Wrangel, thans bepaaldelijk gesloten is.

Het *Journal des Débats* van zijne zijde zegt, dat het Noorwijksche vraagstuk in der minne is beslist.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Aug. Het jaarlijksch ministerieël vischmaal, dat gewoonlijk de sluiting eener parlementszitting voorafgaat, is vastgesteld op Zaturdag 19 Aug. De volgende week zal de koningin het parlement in persoon prorogeeren.

— De *Tablet* meldt, dat Dr. Ullathorne van Rome is teruggekomen met de pausselijke bullen, waarbij Dr. Walsh tot bisschop van Westminster is benoemd, met Mgr. Wiseman tot coadjutor; Dr. Ullathorne zelf is benoemd tot bisschop van Birmingham en eindelijk Dr. Hendle tot bisschop van Plymouth.

Engeland gaat met groote schreden de wedergeboorte der katholijke-kerkelijke regeling te gemoet. Er is nog maar één stap te doen, namelijk te vergunnen, dat de bisschoppen de titels aannemen van de plaatsen, waar hunne zetels gevestigd zijn.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 11 Augustus. De feestviering is zoo luisterrijk als men dezelve had kunnen verwachten. Aartshertog Johann in een eenvoudig tot boven toe geknoopte jas gekleed, heeft door zijn buitengewone minzaamheid aller harten gewonnen. De *Köllnische Zeitung* deelt onder vele andere ook des aartshertogs hartelijke toespraken mede. Hij heeft bij zijn aankomst van de hem aangeboden rijtuigen geen gebruik willen maken, en te voet willen gaan. Gisteren heeft hij het groote concert bijgewoond. Des middags ten 6 ure werd de koning van Pruissen door een stoomboot van Deutz afgehaald en met het luidst gejuich ontvangen, waarna Z. M. de verschillende hem gedane toespraken in de gevoeligste uitdrukkingen beantwoordde. Toen het donker was zette zich een uit vele honderden bestaande fakkeloptogt in beweging met muzijkkorpsen aan het hoofd om ettelijke serenades te brengen. Bij den aartsbisschop gekomen, heeft de pausselijke nuntius hun eenige woorden toegesproken, die met ongemeenen bijval zijn aangehoord. De hevige invallende regen heeft wel een gedeelte van den optogt huiswaarts gedreven, doch een goed gedeelte van denzelven heeft de serenades voortgezet. Heden morgen hebben de koning, de aartshertog en andere grooten de parade der burgerweer bijgewoond.

— Men schrijft uit Munchen, 11 Aug. Men verzekert van eene geloofwaardige zijde dat niet alleen de ministers van binnenlandsche zaken en van oorlog, maar ook al de andere ministers, uithoofde der tegenover de burgerweer en het vereenigde vrijcorps geledene nederlaag, hun ontslag hebben ingediend. Men gelooft echter niet dat de koning onder de tegenwoordige omstandigheden hetzelve aan zal nemen. Volgens het regeringsblad heeft Z. M. den rijksraad en president van het opperconsistorie Arnold, benoemd tot staatsraad in buitengewone dienst.

— Men schrijft uit Reichenhall 10 Aug. Sedert eene week trekken hier gestadig versterkingen van troepen door langs den weg over Innspruck naar het Oostenrijksche leger in Italië.

— De troonsopvolger van Oostenrijk is dezer dagen meerderjarig geworden.

— Men meldt uit Hamburg dd. 13 Augustus. »Het berigt van de inhechtenisneming der demokratische raddraaijers had gisteren in alle kringen de ongehoordste sensatie verwekt; slechts weinigen juichten; de meesten schroomden voor de gevolgen. Ondertusschen is 's avonds alles rustig gebleven, daar men op aandrang van aanzienlijke mannen besloten had hen onder borgtogt te ontslaan. Zonder dezen maatregel had men onlusten te gemoet gezien.

WEENEN, 12 Aug. Onze ministers zijn waarlijk zeer buitengewone menschen wanneer zij alles uitvoeren wat zij op de tribune beloven. Schwarren rigt nationale werkplaatsen op — wat is aanleg van groote staatsgebouwen anders? — zonder in Louis Blanc's dwalingen te vervallen. Kraus heft de tabak, loterij, zegel en Jodenbelasting op, beschouwt het postwezen niet langer als eene staatsinkomst, kent eene belasting op het inkomen goed en dergelijke meer — lijnregt in strijd met zijne vroegere theoriën. Het is oneindig veel waard dat men zoo spoedig aanleeren kan.

— Z. M. de Keizer *is heden eindelijk uit Tyrol op Schönbrunn teruggekeerd.* De geheele rijksdag was derwaarts gegaan om Z. M. welkom te heeten.

— Men schrijft uit Triest, dd. 7 Aug. Naast de Oostenrijksche waait hier tevens de Duitsche vlag van de vesting. Het Sardi-Venetiaansch eskader sterk 17 zeilen ligt nog altijd in de nabijheid onzer haven, doch belemmert geenszins de scheepvaart. Den 4 Aug. heeft het gelegenheid gehad, om eene door den orkaan masteloos geworden Grieksche handelsbrik te redden.

ITALIE.

Men verzekert, dat Pius IX aan Aartshertog Johann van Oostenrijk heeft geschreven met verzoek dat hij zijn invloed mogt willen bezigen bij het Weener kabinet ten einde tot de bevrediging van Italie te geraken, volgens de grondslagen gelegd door Engeland en Frankrijk.

De bevelhebber van het kasteel van Ferrara heeft aan den prolegaat graaf Lovatelli gelast alle troepen die bij Treviso en Nicenza niet gecapituleerd hadden, en zich te Ferrara bevonden, de stad te doen ruimen. De prolegaat heeft, ofschoon onder protest, hieraan voldaan.

Het volgend artikel, door de *Siècle* medegedeeld, verkrijgt wegens de staatkundige kleur van dat dagblad eene niet geringe belangrijkheid. Doch ook wegens de bijzonderheden die het bevat, is het allezins waardig medegedeeld te worden.

Rome, 4 Augustus.

Hoe zal ik den toestand van Rome afschilderen? Ik die Italië hartstogtelijk bemin, die mijn vertrouwen op hetzelve gevestigd had, die hoopte dat dit doopsel des bloeds voor het land een doopsel der wedergeboorte zijn zou; ik die tot mij zelven zeide, bij het opzamelen der woorden van Gioberti, Ballo, Capponi en Azeglio. »Het land dat zulke mannen voortbrengt, is rijp voor het volken-leven; zijn uur is gekomen." Ik die deze woorden tot mij zelven sprak, moet thans tot het besluit komen, hetwelk ik ter naauwernood durfde ter neder schrijven: »Italië kan zich-zelf niet redden, niet van eigen middelen bestaan; het is noodig, dat het nog langen tijd geleid worde, door vreemdelingen, door *barbaren.*"

Treurige tijdingen zijn te Rome verspreid. Karel-Albert is in aftogt naar Milaan, het Piemontesche leger is verpletterd! Dat leger, hetwelk de eenige hoop der natie uitmaakt. Voor dat de praters en kleinmoedigen hier te Rome tot een uitvoerbaar besluit zullen gekomen zijn, zal het lot van Italië andermaal beslist wezen.

Den 29 had Pius IX Mamiani gemagtigd (ik weet zulks ten stelligste) om aan de Kamer te verklaren, dat hij volmagt had tot het nemen van alle noodige maatregelen voor den gemeenschappelijken verdedigings-oorlog; en zie, heden heeft Mamiani het eerste voorwendsel gebezigd, om zijn post te verlaten.

Er zijn dus op nieuw geen ministers, doch in de Kamer ijdele praters, op de straat kleinmoedigen, overal wanorde en regeringloosheid, nergens kalmte en vast beraad. Nergens, ik vergis mij; er is één man, wien allen miskennen in dit hagchelijk oogenblik, wien allen beschuldigen, en die alleen, met Azeglio en Capponi de kracht van Italië beoordeeld had; een man die weder in zijne volle kracht zal te voorschijn komen, en als de storm voorbij is, alle anderen zal overleven; die man is Pius IX. — Maar thans begrijpt men hem niet en hoort men niet naar hem!

In de straat (hoe zonderling) heerscht thans eene doodsche stilte; geen kreten, geen bulletins meer, al die schreeuwers van voor acht dagen zwijgen stil, dewijl zij zich door het gevaar bedreigd zien. Zeer weinigen hebben hunne veerkracht behouden maar zij is in woede veranderd. Men heeft vreesselijke kreten gehoord. Gisteren ten middernacht schreeuwde een jong mensch uit zijn venster (op het Corso): »*Gij zijt lafaards*, niets, niets zult gij doen. Gaat dan, botterikken, gaat naar de verraders van allerlei soort, werpt ze uit de vensters, en dan kunt gij schreeuwen."

— Geen enkele zal beginnen! »voegde hij er bij, en echter is er bloed noodig, bloed om al die schandelijkheden af te wasschen!"

Een jong advocaat zeide mij hetzelfde voor drie dagen. Onderscheidene cardinalen hebben de vlugt genomen: Antonelli, Ferretti, Mai, Della Genga, Ostini hebben Rome verlaten.

Overigens, behalve den Paus, eenige priesters in hunne kerk, eenige religieusen in hun klooster en eenige soldaten op het oorlogsveld, kent hier niemand de pligt van opoffering meer.

Het smart mij die bekentenis te moeten doen, maar hoe zou zich anders de groote schipbreuk kunnen verklaren, die Rome bedreigt .... Wat hebben de afgevaardigden gedaan op het ontvangen der treurige tijdingen? De afgevaardigden hebben nieuwen phrasen gesproken, en vervolgens, even als altijd, een adres aan Pius IX goedgestemd. Zij zijn woedend tegen den Paus, echter kunnen zij niet buiten hem. »O Heilige Vader, zeiden zij, wij zijn dit maal nog bereid de laatste opoffering te doen .... vertrouw op de vertegenwoordigers des volks .... sta ons bij. Wij zullen vrijwilligers, een vreemd legioen inroepen buitengewone heffingen uitschrijven .... Wij willen Italië redden en de eer enz. »De Paus keurde niets van dat alles af; betuigde de levendigste gevoelens voor zijn geliefd Italië; verklaarde dat hij zich geheel verliet op het gezond verstand der kamer en van het volk om aan den dringenden nood weerstand te bieden.

Maar Pius IX laat zich niet begoochelen; hij kent die ligt ontvlambare gemoederen en gaf hun bedaard zijne gedachte te kennen, zeggende: »Ik heb in mijne jeugd den grootsten veldheer van onze eeuw gekend; hij was vergezeld van oude soldaten, en die oude soldaten, hebben gezegevierd over deze zelfde Oostenrijkers, welke wij bestrijden. »Als ik bedenk wat de Kerkelijke Staat en Toscanen tegenover de Oostenrijksche batailjons zouden kunnen te velde brengen, indien het Piemontesche leger vernietigd mogt zijn, dan zou ik er om lagchen, indien het niet eerder betreurenswaardig was.

Overigens, ik verklaar het u: De Italianen hebben reeds hun besluit genomen; zij rekenen niet meer op zich zelven. Gij zoudt meenen te droomen zoo gij even als ik in de kringen en in de eertijds zoo oorlogzuchtige clubs hoordet zeggen: Zoo is onze toestand: of de Oostenrijkers of de Franschen; met de Oostenrijkers behouden wij geld maar worden gefuchtigd *e per sempre;* met de Franschen betalen wij de oorlogskosten, en dan laten zij ons aan ons lot over. Dus met de Franschen!" En zulk eene taal na die hoogmoedige kreten: *l'Italia farà da se! Fuori di barbari!* Het is schier ongelooflijk.

Brieven uit Turijn bevatten nadere bijzonderheden van de vlugt van Karel Albert van Milaan. Het blijkt, dat de koning en de hertog van Genua zich in lijfsgevaar bevonden hebben, en men het ergste had kunnen duchten zoo niet Alphonse della Marmara, die mede door het volk in het paleis Grippi omsingeld was, zich door middel zijner bedlakens uit eene der vensters had laten zakken en den vorstelijke personen op deze wijze militaire hulp had verschaft.

De *Univers* deelt uit geloofwaardige bronnen den volgenden brief mede dd. Turin 9 Augustus. »De Milanezen hebben zich op eene ongehoorde wijze gedragen, en de verbittering tegen hen is in Piemont en Savoije ten top gestegen. Gedurende den strijd heeft Karel Albert niet de geringste ondersteuning van hen genoten, zij hielden zich dien tusschentijd slechts bezig met hunne onderlinge verdeeldheden. De koning heeft de hoofden ontboden van het ingestelde committé van publiek welzijn, en hun verklaard, dat bijaldien men zijn leger alleen den last des oorlogs liet torschen, Milaan weldra vallen moest. Eenige uren later, zijn die hoofden, buiten weten van Karel Albert, aan Radetzky een ontwerp van capitulatie gaan voorstellen. Radetzky heeft de voorwaarden gesteld en de capitulatie slechts geteekend *behoudens de ratificatie des konings*. Nu bragten de Milanezen haar bij Karel Albert die hun zijne verbazing en ontevredenheid te kennen gaf, en zijne handteekening stelde met de woorden: *Ik kan u niet verdedigen tegen wil en dank.*

Toen kwamen de heetste republikeinen zich bij den Koning over deze capitulatie beklagen. *»Wie zijt gij?"* vroeg hij hun. *De hoofden van uw gouvernement hebben gecapituleerd buiten mijn weten. Doch verstaat u onderling; laat mij zien wat de meerderheid der Milanezen verlangt? zoo zij het wenschen, zijn wij bereid tot het uiterste te strijden.* Nu vroegen zij den Koning 24 uur tijds om handteekeningen op te halen; na verloop van dien tijd bragten zij er hem slechts 150. Toen zeide de Koning: *Alles is uit, Milaan gaat verloren door uwe schuld.*

Thans keerde de woede dierzelfde mannen, die tegenover de Oostenrijkers hoegenaamd geen moed hadden, zich tegen Karel Albert; en op het oogenblik dat zijn leger den aftogt begon, schoten zij op den koning; men verzekert dat twee zijner *aide de camps* getroffen zijn. De ruiterij heeft eene *charge* moeten doen om den hertog van Genua uit dien razenden troep te ontzetten.

Overigens is de ontsteltenis te Milaan zoo groot dat de stoomboot van Uri naar Lucern gedurende drie dagen niets anders gedaan heeft dan overzetten van Lombardische vlugtelingen.

Radetzky heeft aan koning Karel Albert 48 uren gegeven om Milaan te ontruimen, en hem doen zeggen dat hij zijn leger niet vervolgen zou, en dat de kwestie voortaan tusschen de kabinetten van Weenen en Turin moest afgemaakt worden.

Deze bijzonderheden zijn stellig en uit de echtste en geloofwaardigste bronnen geput.

Eene correspondentie uit Turin van den vorigen dag medegedeeld in het *Journal des Débats*, meldt daarentegen, dat volgens de verklaring van den minister van oorlog aan 3 leden der *politieke vereeniging* gedaan, uit hoofde van de afmatting der troepen en de weinige voorhanden leeftogt en ammunitie, de aanvraag van capitulatie, na gehouden krijgsraad, van Koning Karel Albert was uitgegaan.

— Men schrijft uit Innsbruck, dat sedert Radetzky aan het Italiaansche volk opheffing van het hoofdgeld, vermindering van het zegel, en goedkooper zoutprijzen heeft toegezegd, hetzelve hem overal juichend te gemoet trekt. Zelfs te Cremona heeft men twee dagen achtereen geïllumineerd.

In een brief uit Vigevano van den 8 Augustus leest men hoe Radetzy te Milaan zijn moedwil botviert. Men oordeele:

De Maarschalk Radetzky, die bij de capitulatie van Milaan beloofd had, het leven en de goederen der Milanezen te zullen sparen, en die zich bovendien verbonden had, zooveel mogelijk het verledene te zullen vergeten, is alras tot zijn voormalig systeem van schrik-aanjagen en vervolging teruggekeerd. Nauwelijks heeft hij zijn intrek genomen in het paleis Borromeo, of, van de hoogte zijner overwinnaars-magt, heeft hij de arme overwonnenen met drie bliksems getroffen; de krijgswet; eene onmiddellijke ligting van alle manspersonen, van 18 tot 40 jaren, die in staat zijn de wapens te dragen; en het bevel aan alle Lombardijers, die zich buitenslands bevinden, van onmiddellijk, binnen 8 dagen na de uitvaardiging van het besluit, in hun vaderland terug te komen, op straffe van de verbeurd-verklaring hunner goederen.

Volgens de Duitsche berigten had de Oostenrijksche generaal Welden op 7 dezer reeds bezit genomen van Bologna. De Fransche dagbladen spreken hiervan echter geen woord.

Den 5 Augustus heeft Sir George Hamilton, de Britsche gezant aan het hof van Toscanen de Engelsche bemiddeling aan geboden; en men zegt dat zij is aangenomen.

— Het gouvernement van Sardinië heeft dezer dagen, gelijk men zich herinnert, eene wet uitgevaardigd strekkende tot verdrijving van eenige geestelijke orden. Het gouvernement was toen in zijn voorspoed. Thans nu het leger na de geleden nederlagen huiswaarts keert, eischt het gouvernement van dezelfde getergde geestelijkheid, dat het zijn invloed aanwende om het volk terug te houden van alle buitensporigheden, waartoe het in zijne ontevredenheid over dien ongunstigen uitslag zou kunnen overslaan..

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 16 Aug.

GETROUWD (15 Aug.): L. Lehmann en R. Dentz.[1]
BEVALLEN (11 Aug.): J. van Nierop, geb. Keijzer, D. — (12 Aug.): J. Rupert, geb. Huijsman, Z. — A. J. Fransz, geb. Muller, D. — (13 Aug.): S. P. J. A. Fabricius, geb. Casteleijn, D. — (14 Aug.): M. J. de Jong, geb. Ruschiblatt, D. — A. B. Kroop, geb. Was, Z. — D. S. Huijer, geb. Berk.
OVERLEDEN (12 Aug.): B. Voet, 33 j. — (15 Aug.) D. Schuurman, 69 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 16 Augustus.

GRAANMARKT.

Tarwe tot iets hoogere prijzen met veel handel; 131 ℔ b. Pools. *f* 308; 125 ℔ ger. dito *f* 280; 131, 132 ℔ Norder *f* 267, *f* 270; 130 ℔ mindere dito *f* 258; 136 ℔ j. Kleefsche *f* 297; 127 p. witb. Pools. *f* 320; 129 ℔ b. dito *f* 302.

Bruine *Rogge* merkelijk lager afgegeven gedroogd zonder handel: 119, 120, 121, ℔ Deens. *f* 148, 150. 152; 122 ℔ dito *f* 156.

Garst een doen; 103 ℔ Nassaudiets. *f* 148; 95 ℔ j. Vriess. Winter *f* 117; 97 ℔ mindere dito *f* 119.

Haver zonder handel.

Boekweit als voren, 119 ℔ Holst. *f* 187; 123 ℔ dito *f* 200.

Koolzaad. Prinsland £vl. 53½; Stichts en Betuws 57; Vriesch 116; Groningsch 49; Kromhorn 52½; Elve 49. *Raapolie* op 6/w. *f* 34⅜; Vliegend *f* 33⅞; primo *Mei* ek. *f* 34¾; Sep. *f* 33½, ¾; Oct. *f* 34; Nov. *f* 34¼; Dec. *f* 34½. *Lijnolie* per 6/w. *f* 27½; Vliegend *f* 26½. *Hennepolie* per 6/w. *f* 36; *Raapkoeken* 60, 64. *Lijnkoeken* *f* 8, 10.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam van 7 tot en met 12 Augustus, zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Tarwe L. 232, 5 M. — Rogge L. 47, 17 M. — Garst L. 99, 9 M. — Boekweit L. 7, 15 M. — Erwten L. 4, 15 M. — Meel 128 ℔. — Rijst 40783 ℔.

Uit- en Doorvoer:

Tarwe L. 16½. — Meel 34738 ℔.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			15 AUG. 4½ u. gebl.	16 AUG.		4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	$44\frac{3}{16}$	44⅜	à	44¾	44⅝
Dito Dito	3	»	52	52½	»	52⅝	52⅝
Dito Dito op resc.	3	»			»		
Dito Dito	4	»	68¾	68¾	»	69	69
O. I. Leening	4	»	67		»		
Amortis. Syndic.	3½	»	68¼	70	»	70½	70½
Handel-Maatschappij	4½	»	132½		»		
Haarlemmermeer	4	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»			»		
Aand. Holl. S. M.		»			»		
BELGIE,	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rotschild	2½	»	37¼	38	»	39	39
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	8½	$8\frac{7}{16}$	»	8½	8½
Dito Dito van 510 £	5	»	8¼	$8\frac{3}{16}$	»	8¼	8¼
Dito bij Dito onb. st.	5	»	$7\frac{13}{16}$		»		
Dito	3	»	29	26	»	27	26½
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	18¼	$18\frac{1}{16}$	»	18¼	18⅛
Coupons Ardoins		»	6⅜	$6\frac{5}{16}$	»	$6\frac{9}{16}$	
Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL, te Londen	3	»	$17\frac{3}{16}$	$17\frac{5}{16}$	»	17⅜	17⅝
Dito Dito	4	»	18¼	$18\frac{5}{16}$	»	18⅜	18⅜
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
RUSL. Ob. H 1798 en 1816	5	»	96¼	96¼	»	96½	96½
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	96¾	96½	»		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	84⅜		»		
Dito bij Hope	4	»		75⅜			
Dito bij Stieglitz en C°.	4	»	74⅞	75¼	»	75½	75½
Cert. te Hamburg	5	»		88½	»		
Inschrijving in Assignat.	6	»		57¾	»		
Cert. van Dito	6	»	57⅜	57¾	»		
POLEN, Certific.	4	»		158½	»		
Dito Aand. met Loten fl 300		*f*			»		
Dito Dito fl 500		»	113	113	»		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën					»		

Oost., Met. 5 pc. 72, 74¾, 74¾; 2½ pc. 37⅛, 38⅜, 38¼; Obl'g. bij Goll en C°. 5 pc. 80; 4 pc. 64, 65; Braz. 5 pc. 72; Griek. 2, ⅛.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56¼; Zigt Parijs 56⅝; 2/m. Londen 11,90; Zigt Londen 11,97½; 2/m. Hamburg 35; Zigt Hamburg 35¼; 3/m. Lissabon 40; 3/m. Porto 40; 2/m. Petersburg 1,76½.

ANTWERPEN, 15 Aug. Belg. leen. 2½ pc. 39; 3 pc. —; 4½ pc. 70; Spanje Ard. 5 pc. 8⅜.

PARIJS, 14 Aug. Fr. 3 pc. 45,00; N. 3 pc. 73,.. Belg. .. 5 pc. 72,50; Schatkistb. 23,00; Bank-Actiën 1640; Nap .. 5 pc. 77¼; 1842, 5 pc. 77; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Rom. leen. 75,00; Spanje 3 pc. 22; Piem. leen. 820,00;

MADRID, 8 Aug. Act. Sch. 3 pc. 19½; id. 4 pc. Uitgest. Sch. 3¾; Coupons 7; Pass. Buit. Sch. 3¼.

LONDEN, 14 Aug. Cons. op tijd 86¼ a 86⅜; Bras. 7.. 1829/39 67 a 69; 1843 — a —; Venez. 15 a 17; Uitg. .. Gren. 11½ a 12; Uitg 2 a 2½; Denem. 3 pc. 67 a 69; .. 2½ pc. 43¾ a 44¼; id. 4 pc. 66½ a 70½; Mexico 16⅜ a 16.. 30 a 33; Portug. 4 pc. 17½ a 18; 3 pc. — a —; Rusl. 182.. 99 a 100; Spanje 5 pc. 11¾ a 12; id. 3 pc. 21¾ a .. Passive 2¾ a 3.

WEENEN, 12 Aug. Met. 5 pc. 84; id. 3 pc. 41½ .. fl. 250, 95; id. fl. 500, 138.

BERLIJN, 14 Aug. Schuldbr. 3½ pc. 75½; Lo.. Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 81¼; Pools. 4 pc. 67; Loten fl. .. id. fl. 300, 88; id. fl. 500, 64⅞.

FRANCFORT, 14 Aug. Met. 5 pc. 72½; Bank-Actiën .. Darmst. Lot. fl. 50, 63; id. fl. 25, 21; Badensche .. fl. 50, 47; id. fl. 35, 27⅞; Nassaus. fl. 25, 21; Holl. .. 45⅛; W. S. 4 pc. 68¼; Sijndic. 3½ pc. 67.

ADVERTENTIEN.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en C..